

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

791.45

Szerző:

Cím: *Életbelépett az új mozirendelet*

Hely

Idő

"1921"

Személy

Forrás:

Nemzeti Ujság

Bp.
(Hely)

1921 $\frac{11}{12}$
(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Helyszám

Életbelépett az új mozirendelet.

Koncentrikus támadás a zsidó nemzetiség sajtójában. — Lázadnak a mozisok és a mozi-színészek. — Az új engedélyek rokkantak és özvegyek kapták.

(A Nemzeti Ujság tudósítójától.) A mozirendelet a tavalyi évben lépett. Ez a hivatalos csengésű kifejezés az azt jelenti, hogy 79 mozgóképszínházból tíz gazdát cserélt. A zsidó nemzetiség sajtója valóságos pergőtűzet zúdít a rendeletre, mely a faj kezéből kicsavart egy fontos propaganda-eszközt és egy ennél is fontosabb üzletágat, mely évente munka nélkül szerzett milliókat jelentett egy egész parazita-rétegnek. A támadó ervek „Az Est” koncern lapjain keresztül vonulnak a közvélemény felé. Az első érv a magántulajdon elvének megsértése, melyet Kun Béla intézményesen gyakorolt a faji sajtó előkészítésével és teljes támogatásával, a második pedig a jogsérelem.

Az érveléssel nem lesz nehéz szembe nézni. A magántulajdon szentségén nem ütött rést a rendelet. Moziengedélyt az 1901. évben kiadott mutatványosokra vonatkozó rendelet alapján adott az elsőfokú rendőrhatalóság. Adott pedig négy hónapra s az engedelmet ugyanilyen időre minden esetben meghosszabbította. Magánjogi sérelem nem eshetett tehát senkin, ha a hatóság nem hosszabbította meg az engedélyt. Ingóságát nem érint a rendelet: a volt tulajdonos elviheti berendezését, gépeit, eszközét, csupán a helyiséget köteles átadni az utódnak, de azt sem ő, hanem — a háztulajdonos. Magánjogi korlátozás tehát csak a háziurat érte, de a kivételes törvény alapján nemcsak ebben az esetben éri, hanem éri minden bérleti kérdésben. Ha a régi mozis, mint a nemzetiségi lapok írják, vagyonokat épített bele a helyiségbe, a háztulajdonosra és rá tartozik; ha nem tudnak megegyezni, ott van a független magyar bíróság, mely elintézi kettőjük vitáját.

A mozisok 95 százaléka zsidó volt. A zsidóságnak ez a rettentő térfoglalása egy ilyen pénzarató területen még akkor is veszedelmes volna, ha nem volna rovására országrontás és forradalom, ha nem vezette volna a mozgóképszínházat abban a szellemben, mely ellentétes a magyarság érdekével. Ilyen arányú térfoglalását egy idegen fajnak nem tűrné meg semmiféle államhatalom még kevésbé.

veszedelmes területen sem, nem hogy egy olyanon, amely propagandaerőt jelent. A zsidó mozisok zsidó pszichéjű és pacifista tendenciájú darabokat közöltek, melyekkel mételeztek és mérgeztek, melyek ellen nem volt védelem a gyenge cenzura.

A kérdésről különben ma hosszabb hivatalos nyilatkozat jelent meg, amely kifejti, hogy a mozirendeletnek gyakorlati végrehajtása ellen néhány lapban minden jogi alapot, de nem minden célt az utódok hangzatos cikkek, egyes személyek részéről pedig helytelen és a jognak e téren nagymértű tájékoztatatlanságra valló nyilatkozatok jelennek meg. A rendeletet pénzügyminiszteri hozzájárulással adták ki és erre vonatkozólag az 1901. évből származó rendelet volt irányadó. A kormány teljes hatáskörében járt el akkor, amikor az időközben kifejlődött és az előző rendelet kereteiből kinőtt mozgóképeszínészek engedélyezését, illetve ennek feltételeit a 54/1901. m. t. számu. ösztöminiszteriumi rendelettel, mely az előbbinél erősebb jogszabállyal külön szabályozta. Az a kifogás, hogy a rendelet csakis a kivételes törvény rendelkezésein alapszik, egyáltalán nem áll helyt. Maga a mutatványengedély eddig is közjogi jellegű és forgalom tárgyát nem tevő személyes jogosítvány volt. Az engedélyezéssel kapcsolatban tehát magánjogi igényekről és a tulajdonjogi megsértésekről szó sem lehet. A helyiség igénybevételével kapcsolatos az a rendelkezése pedig, hogy a helyiségbérlet megszüntetéséből kifolyólag kártérítési igény, pl. elmaradt hasznóbér, — nem támasztható, természetes és egyáltalán nem érinti a megszüntetett bérleti szerződésből kifolyóan esetleg fennálló és a még nem amortizált beruházások megtérítésére vonatkozó igények kérdését.

A zsidó sajtó koncentrikus támadásának legerőteljesebb rohama az Angol-Magyar Filmszínház részvénytársaság ellen irányul, melynek élén Alfréd Stead em. angol ezredes áll. Stead ezredes személye akkor, amikor még nem tett mást Budapesten, mint hogy megjelent azokon a helyeken, ahol pénzt lehetett szórni, nagyon szimpátiákat váltott a jingo sajtó előtt. Azóta azonban, amióta megismerte

Magyarországot és elhatározta, hogy üzleti vállalkozásba kezd, ellene fordult a hangulat és a sajtó kezdi magánügyeit szellőztetni. A zsidó pletyka már azt is tudni vélte, hogy az ezredes zsidó családból származik, holott apja, William Stead, a Review of Reviews szerkesztője és kiadója, családja pedig anglikán család, melyből püspökök és pairek származnak. Egyébiránt Stead ezredes volt az, aki minden erejével ellene szegült az oláhoknak és sok magyar értéket mentett meg nekünk.

A vállalat tőkéjének kétharmadrésze angol, egyharmadrésze pedig magyar. A rendelkezés joga azonban magyar kézben marad. A részvénytársaság, bár külföldi tőkét forgat, kötelezettséget vállalt, hogy nem vonja ki magát a magyarországi adózás alól. Tőkeemeléskor a társulat magyar tagjai annyit jegyezhetnek, amennyit akarnak. A részvénytársaság programja nemzeti és keresztény. 75%-ban keresztény hadirokkantakat fog alkalmazni. Amennyiben olyan vállalatok kapnak engedélyt, amelyeknek nincsen megfelelő tőkéjük, a részvénytársaság az illetőknek rendelkezésükre bocsátja a megfelelő tőkét, még pedig olyan feltételekkel, hogy az illető vállalat önállósága biztosítva marad. A cél: kicsavarni a zsidóság kezéből ezen a téren is a tulsulyt. A társaság magyar filmgyártat is fog berendezni és a készítenő filmek tárgya feltétlenül magyar lesz.

A filmerendelet ellen különben terjed a sakál-lázadás. A mozisok, akiknek kezéből kicsavarták a nagy jövedelmet, természetesen gyűlöleznék és tiltakoznak, de gyűlöleznék és tiltakoznak a filmszínészek és a filmszínésznők raja is, amelyet nem mindig a kultúra szolgálatára tenyésztettek ki a mozik meg a filmgyárak s amelyek egy selejtes izlés és idegen szellem szolgálatában állottak fajiságuk és izlésük teljes idegenségével.